

Svar på inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för fastigheten Ånn 7 m.fl. i stadsdelen Årsta, SDp 2017-15931. Formatet har inspirerats av *A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction* (Alexander et al., 1977).

1. Designa för fågelsång

Behov

Alla som upplevt den svenska våren vet vad fågelsång gör för själen. Det gäller unga, vuxna och äldre. Forskningen på området talar sitt tydliga språk även om någon sådan forskning knappast behövs - livserfarenhet räcker. I Årsta bidrar den svenska nationalfågeln koltrasten med sin vackra sång, inte sällan sittandes i en nyponbuske längs trottoaren. Blåmesar, talgoxar, sparvar och vackra steglitsar påminner oss med sitt tjattrade och pipande om att nu är nu, hängandes likt små akrobater i ett närbeläget äppelträd. Och årets första humla ger alltid ett leende på läpparna när den söker nektar bland körsbärsträdens blommor. Vad är ett leende värt, på ålderns höst?

I samtida detaljplaner saknas allt som oftast de element som gör en plats levande. Det är som att de helt enkelt saknas i arkitekternas datorprogram. Så även i detta projekt. En asfaltstrottoar, en gräsmatta, ett par björkar på rad. Grönt på bild men i praktiken en fattig monokultur utan de egenskaper som ger platsen liv och i skarp kontrast till omgivande natur och stadsbild här i Årsta.

Därför, bör staden:

- Låta fåglar och humlor bli vägvisare - främja en stadsmiljö där såväl grannar som äldre på boendet kan kisa in i solen och höra våren
- Mer specifikt, prioritera underhållsfria växande buskage, undervegetation och blommande ängar framför artfattiga gräsmattor, s.k. "gröna öknar"
- Prioritera arter som redan finns i området: syren, nypon, fläder, äppelträd, bärbuskar

Referenser

[HD - Fågelsång kan dämpa stadsstress](#)

[SvD - Två timmars naturdos ger ökad hälsa](#)

[DN - Ny forskning: Fågelsång kan dämpa vår stress](#)

[...] gräsmattor är som en slags gröna öknar. Man kan bli lurad av att de ser så naturligt gröna ut, men i själva verket är det en väldigt artfattig miljö för växter och djur, i synnerhet pollinerande insekter.

-- [Stadsbyggnad - Låt gräsmattan bli en blommande äng](#)

Granngatan intill

2. Designa för samodling

Behov

Odling är en av våra mest uråldriga aktiviteter. Därför är det kanske inte så märkligt att allt fler stadsbor söker sig tillbaka till småskalig odling, ofta med fokus på ätbara grödor. Forskning stöder vittnesmål om hur välbefinnandet och hälsan stärks av att påta i jorden. Trädgårdsarbete anses vara en särskilt bra aktivitet för äldre då den erbjuder sociala möjligheter (Norling & Larsson 2004, s. 13 ff.). I stadsdelar runt om i världen uppstår nya mötesytor där grannar samodlar, vilket stärker den sociala gemenskapen och skapar nya relationer mellan människor. Odlingen blir oavsett ålder ett samtalsämne, ett sätt att bidra, något att vårda och med nyfikenhet se fram emot. Och till slut kommer även humlorna dit.

Därför, bör staden:

- Göra plats för småskalig odling som erbjuds boende på området i form av odlingslådor, pallkragar, soliga ytor etc.
- Undersöka möjligheter till samodling med angränsande brf Ånn & Storavan, vilket skulle kunna utgöra en social yta över generationsgränser
- Undersök möjligheter till samarbete med närliggande Årsta gård, med både odlingar och djurhushållning
- Inspireras av permakultur och skogsträdgårdar för att kombinera odling med biologisk mångfald, kontakta t.ex. [Radhusbonden](#) för samtal och inspiration

Referenser

De har varit med från förkultivering, till plantering, till skörd. Vi har odlat potatis, smultron, hallon, gurka, tomater och rabarber. Vi har fått jättemycket roliga kommentarer kring odlingen, någon ville att vi skulle smyga ut och stjäla vita smultron när ingen såg, säger Gudrun Lundgren.

[...]

Det är en fantastisk möjlighet för de anhöriga att få se sina föräldrar. Se hur de förändrats. De äldre tycker det är fantastiskt. En del tycker det är lite överkligt, säger Inger Cederholm på Frennarps äldreboende.

-- [SR - Odling ger glädje på äldreboende](#)

Synpunkter inskickade av

Einar Persson, 33 år
Civilingenjör & lärare
einarpersson.com